

کوچ: مربی یا رهیار، مساله این نیست!

نویسنده: افشین محمد

اگر انسان کلمه را ابداع نمی‌کرد، امکان تبادل اطلاعات بین انسان‌ها محدود به صوتی می‌ماند که محدودیت زیادی داشتند و شاید امروزه ما با نزدیک‌ترین خویشاوندان ژنتیکی مان تفاوت بسیار کمتری می‌داشتیم. هر زبانی به فراخور فرهنگی که از آن زاده شده است، دارای پتانسیل ایجاد کلمات جدید است که ضمن حفظ هویت خود بتواند پویایی داشته باشد.

ایجاد این کلمات نوین، ذوق و سلیقه‌ای می‌طلبد که آنچه ایجاد شده، نزدیک‌ترین مفهوم را به ذهن خواننده متبادر نموده و بر دل و جان او بنشیند و راهی برای ورود به دایره لغات اکثریت جامعه پیدا کند.

کانون یادگیری فردا، کیف‌کو، به عنوان یکی از اولین سازمان‌های حرفه‌ای ارائه خدمات کوچینگ و منتورینگ و مهارت‌آموزی، نسبت به این مساله توجه خاصی داشته است، چه اگر ما نسبت به گستردن دایره‌ی واژگان فارسی احساس مسوولیت نکنیم، زبان به خودی خود توسعه نخواهد یافت.

کوچینگ، رفته رفته به عنوان یک حرفه و یک کسب و کار برای توسعه‌ی فردی و توسعه‌ی سازمانی راه خود را می‌گشاید و هر روز، استفاده از آن به عنوان راهی برای تغییر، بهبود و توسعه بیشتر می‌شود. افراد بیشتری با آن آشنا می‌شوند و بهره‌مندی موثر و عمیق آنان از خدمات کوچینگ، خود بر رشد این حرفه کمک خواهد کرد.

اکنون برخی برای ترجمان فارسی واژه‌ی کوچینگ از واژه‌ی "مربی‌گری" استفاده می‌کنند اما از دیدگاه ما، این واژه می‌تواند آدرس نادرستی به مراجعان بدهد و به گونه‌ای ذهن مخاطب را گمراه کند. مربی، دست کم در تیم‌های ورزشی، فردی است که تیم را هدایت می‌کند و به نسبت، بخش زیادی از مسوولیت هم بر دوش اوست. او باید اطلاعات زیادی در حرفه‌ای که به مربی‌گری در آن مشغول است داشته باشد. همچنین ارائه راه حل از وظایف ذاتی او تلقی می‌گردد.

این در حالی است که یک کوچ، مسوولیتی بر عهده ندارد و در جلسات کوچینگ، تمام مسوولیت بر عهده‌ی مراجع است. کوچ نیازی به داشتن اطلاعات در زمینه‌ای که کوچ می‌کند ندارد. او فردی با مهارت‌های مشخص است که باید در خدمت مراجع باشد تا او راه حل خود را خلق یا کشف کند.

با توجه به نکات اشاره شده، مربی بیشتر واژه‌ی مناسب برای منتور است که البته شاید مفهوم کاملی را هم نرساند اما یک منتور، فردی است که تجربه و اطلاعات زیادی در حوزه‌ی حرفه‌ای خود دارد و می‌تواند راه حل‌های مورد استفاده خود را در موارد مشابه، در اختیار مراجع قرار دهد و او را به سمت قله‌ی کار خود رهنمون شود و هدایت کند.

استفاده از واژه‌ی مرشد برای منتور، از دیدگاه کلامی شاید ذهن را دچار سوءتفاهم کند و با توجه نیاز به طی طریقت متافیزیکی در مریدی مرشد، مفهومی بسیار نامناسب برای دنیای کسب و کار می‌باشد.

در مسیر این جستجو برای انتخاب واژه‌ی مناسب در ترجمان کلمه‌ی کوچینگ به فارسی، واژه‌ی رهیار توسط برخی مورد استفاده بود که توجه ذهن کنجکاو ما را به خود جلب کرد. رهیار از ترکیب دو کلمه‌ی ره (راه) و یار استفاده شده و ماهیت پر جنب و جوش و دارای حرکت کوچینگ را تداعی می‌کند. چه بسیار کوچ‌ها که کوچینگ را راه رسیدن به خود جدید، آگاهی، راه حل دلخواه، آینده‌ی آفریده شده و ... می‌دانند. کوچ در طی این مسیر، نقش یاری را بازی می‌کند که بدون او هم شاید این مسیر طی می‌شد اما کمی کندتر یا متفاوت یا با بهره‌وری پایین‌تر.

یک یار در بازی، به ما پاس می‌دهد و ما به او پاس می‌دهیم، در نهایت او پاس گل را می‌دهد اما ما گل می‌زنیم. می‌توان در "راه‌های" متفاوت از "یارهای" متفاوتی استفاده کرد و گرچه او نقش مهمی بازی می‌کند اما نافی مسوولیت ما نیست و راه حلی برای ما ندارد.

بنابراین واژه‌ی رهیار، از دید این سازمان معادل زیبا و دلنشین و خوش مفهومی برای کوچ است. البته در شرایطی که استفاده از واژه کوچ، شاید انتقال مفهوم وسیع‌تری داشته باشد و واژه مربی تا حدی جایی برای خود باز کرده، استفاده از یک واژه‌ی جدید می‌تواند گیج‌کننده باشد.

البته پیش از هر مساله و مهم‌تر از هر مساله، استفاده شما از این روش جهت خلق آینده‌ی مطلوب‌تان است و مادام که از چنین روشی برای رسیدن به اهداف‌تان بهره می‌برید، شاید نام آن در مرحله‌ی دوم اهمیت قرار گیرد!

به همین سبب در استراتژی کوتاه مدت، روی هر سه واژه تمرکز صورت می‌گیرد و به تدریج به سمت واژه‌ی ره‌یاری سوق خواهیم یافت. گرچه که از دید این سازمان استفاده از واژه‌ی کوچ بسیار بهتر از استفاده از واژه مربی است و چه بسا شاید انسانی خلاق یا مسلط به زبان، واژه‌ی مطلوب‌تری خلق و نظرها را به خود جلب نماید.

امید که خوانندگان فارسی‌زبان و هوشمند این مقاله و علاقمندان به زبان شیرین فارسی، کم‌کم نسبت به استفاده از واژه‌ی رهیار همت کنند و همه بتوانیم نقش خود را در تقویت این راه ارتباطی‌مان ایفا کنیم.

نشر الکترونیکی: کانون یادگیری فردا

تابستان ۱۳۹۶

WWW.CYFCO